

ŹRÓDEŁKO BORGONKA

W hażlaskim uroczysku Czarne Doły, w starym bukowym lesie, znajduje się źródło zwane „Borgońką”. W 2004 roku, dzięki staraniom zarządzającego tym terenem Nadleśnictwa Ustroń oraz ówczesnych władz Gminy Hażlach, powstało tutaj miejsce odpoczynkowe.

Pod koniec 2011 roku ponownie uporządkowano otoczenie źródła: wykonano z piaskowca studnię oraz położone niżej nowe ujęcie wody, a także, w trosce o jej odpowiednią jakość, zainstalowano specjalne filtry i zawory.

W 2018 roku wykonano ścieżkę edukacyjną przy współpracy Nadleśnictwa Ustroń i społeczności Gminy Hażlach.

Mieszkańcy bliższej i dalszej okolicy doceniają urok tego miejsca. Do zaczerpnięcia źródlanej wody zachęca taka oto stara legenda, którą spisał pan Rudolf Mizia z pobliskich Zamarsk:

„Dawno temu pojawił się w Czarnych Dołach pojazd z piękną hrabiną i z konnym orszakiem dworzan. Hrabina chorowała na oczy. Przypadkiem przemyla ona oczy w napotkanym źródle i wyzdrowiała. Podobno z wdzięczności za cud wyleczenia zamierzała w tym miejscu założyć uzdrowisko, ale jakaś wojna temu przeszkodziła. W przekazie ustnym tajemniczą hrabinę nazwano „Borgońką”.

Otoczający nas las zwany jest przez leśników buczyną. Tworzą go prawie 170-letnie buki w towarzystwie nieco młodszych grabów i olch. Gdzieś tam możemy zaobserwować stare, pojedyncze sosny, dęby i modrzewie. Pod koronami drzew rosną niższe: graby, leszczyny oraz krzewy bzu czarnego. Lasy te są zamieszkane przez liczne gatunki zwierząt, w tym rzadkich i chronionych. Zupełnie niedawno, nad zrenaturalizowanym przez leników zbiornikiem wodnym często spotykamy bociana czarnego, zwanego po śląsku hajstrą. W licznych dziuplach znajdują schronienie zarówno drobne ptaki takie jak: sikory, kowaliki, pętlacze oraz większe puszczyki.

FUNKCJE LASU

Wędrując po lesie nie zastanawiamy się nawet ile mu zawdzięczamy, jak wielką jest skarbnicą różnych bogactw i w ilu procesach biologicznych bierze udział.

Patrząc na rysunek poszukajmy najważniejszych leśnych dobrodziejstw:

pochłanianie zanieczyszczeń powietrza
1 ha lasu bukowego oczyszcza rocznie powietrze z 50 ton pyłów

fabryka drewna

miejsce pracy dla dziesiątek tysięcy osób

magazynowanie i oczyszczanie wody, spowalnianie jej spływu i przeciwdziałanie powodziom

redukcja dwutlenku węgla
drzewa w procesie fotosyntezy pobierają z powietrza dwutlenek węgla CO₂ i produkują tlen O₂

produkcja tlenu
jeden buk w ciągu roku produkuje tlen dla 5 osób

kształtowanie krajobrazu

mieszkanie dla roślin i zwierząt

ochrona gleby przed erozją

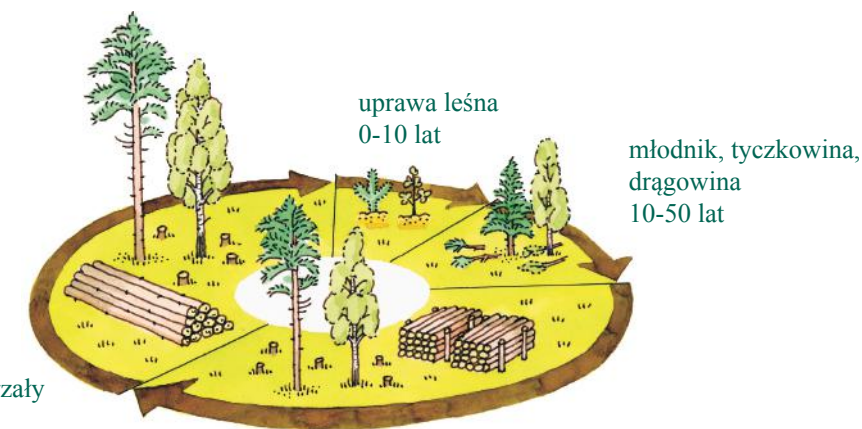
regulowanie i kształtowanie klimatu na Ziemi

CYKL ŻYCIOWY LASU OD SADZONKI DO... SADZONKI, BO LAS MUSI TRWAĆ STAŁE!

Projektując wszelkie zabiegi hodowlane leśnicy zachowują szacunek dla przyrody. Nie chcą z nią rywalizować, a jedynie podpatrując naśladować. Dzięki temu zasoby leśne Polski nie są zagrożone, a lasów z roku na rok przybywa!

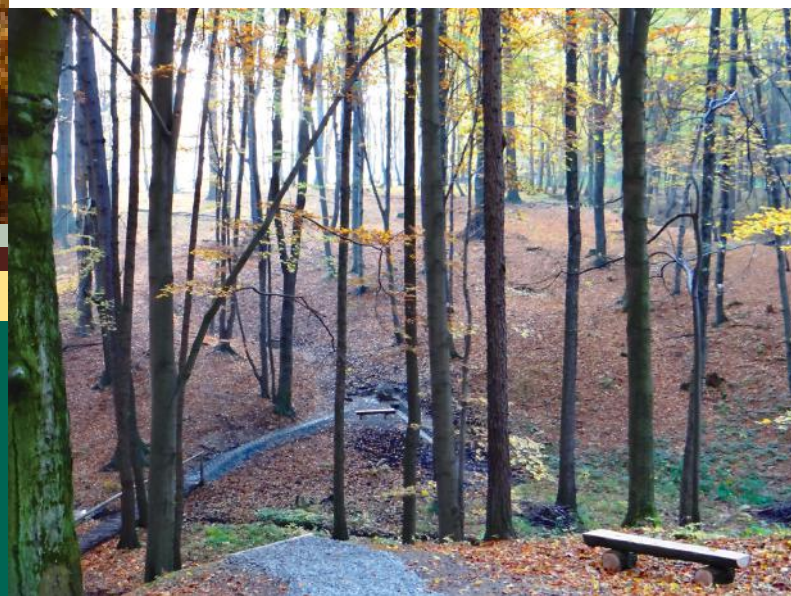
drzewostan dojrzały
80-150 lat

drzewostan dojrzewający
50-80 lat

Nadleśnictwo Ustroń

ŚCIEŻKA EDUKACYJNA
ŹRÓDEŁKO BORGONKA

DREWNO SUROWCEM DOSKONAŁYM!

Drewno znalazło dziś w świecie ponad 30 tys. zastosowań. Las jest więc ekologiczną fabryką drewna, które w odróżnieniu od wielu innych darów natury, jest surowcem w pełni odnawialnym.

Produkcja drewna zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej nie jest uciążliwa dla środowiska.

Las od wieków dawał ludziom schronienie i pożywienie. Dzisiaj również jest podstawą bytu wielu polskich rodzin. Pełni więc olbrzymią funkcję społeczną. W lasach oprócz leśników pracują drwale i inni robotnicy leśni, z lasu korzystają osoby zbierające runo leśne. Pracownicy tartaków, piarni czy fabryk meblowych korzystają również z dobrodziejstwa lasu!

DRZEWA LEŚNE

Lasy mieszane otaczające źródło Borgońka wyrosły na żyznym siedlisku gliniastym. Występują tutaj gatunki liściaste: dęby, buki, graby, wiąz, jesiony, olsze, brzozy, klony zwyczajne i górskie czyli jawory. Posadzono tu także gatunki iglaste: sosny, świerki, modrzewie i jodły. W uroczysku leśnym bytują: sarny, zające, wiewiórki i kuny. Rzadziej zachodzą tu dziki, lisy i borsuki.

JODŁA

Gałązki mają kształt krzyżyków. Jodła ma szyszki skierowane w górę, rozpadające się na drzewie.

ŚWIERK

Długie szyszki skierowane w dół, drobne, kłujące igły.

SOSNA

Sosna ma korę brązową; szyszki małe, okrągławe. Igły długie 3 – 4 cm.

MODRZEW

Miękkie igły, na jesień żółkną i opadają.

BUK

Kora srebrzysta, gładka, niespękana. Na niektórych liściach buka galasówki, a w nich larwy owadów.

DĄB

Długowieczne drzewo. Jego liście mają charakterystyczny kształt

WODA W LESIE

Rośliny pobierają wodę z gleby przez korzenie, jest ona następnie transportowana w górę - do liści. Liście parują - w procesie zwanym transpiracją i woda wraca tą drogą do atmosfery. Udział transpiracji w parowaniu całej wody wynosi aż 10%, także lasy mają doniosłą rolę w obiegu wody w przyrodzie.

Dojrzały dąb w ciągu jednego roku transpiruje ponad 150 tysięcy litrów wody (pięć cystern)! Lasy są olbrzymim magazynem z wodą.

Obszary, na których nie ma roślinności lub jest jej niewiele nie są w stanie zmagazynować i zatrzymać wody. Spływa więc swobodnie i przeważnie z dużą prędkością do strumieni i rzek. Spływ powierzchniowy wody może być bardzo niebezpieczny - szczególnie w górach, gdzie powoduje erozję gleby oraz powódzie.

Autorzy opracowania:
Leon Mijal, Teofil Macura, Tomasz Pieczonka,
Krzysztof Czarnota, Wiktor Naturski

Rysunki i fotografie:
Barnaba Majewski, Pearston S. Foresman,
archiwum Nadleśnictwa Ustronń.

Nadleśnictwo Ustronń

Gmina Hażlach

Ustronń 2018